

árokrendszer. Balszárnyunkon a tüzéség harca élénken folyik. Kisovótól északra egy löszer-raktárt felrobbantottunk.

Csapataink a román sikség előtt.

Zürich, október 30. A svájci semleges lapok katonai kritikái behatóan foglalkoznak Románia helyzetével és a legutóbbi vereségek közvetlen következményével. Az a körülmény, hogy az országot a tengertől elvágták, igen nagy befolyást fog gyakorolni a háboru további menetére. Románia ez idő szerint az orosz csapatszállításokkal amugy is tulterhelt kisenevi vasutvonalra és a bender-brailai dunai utra van utalva. A központi hatalmak Románia legkeskenyebb részén át akarnak törni s ezzel el akarják vágni szövetségesétől. Mackensen előretörése további etap ebben a törekvésben. A román északi fronton Falkenhayn csapatai a sikség felé fejlődnek ki, s nincs messze a pillanat, amikor Mackensen tüzérei meghallják Falkenhayn ágyuinak dörgését. Eddig a román hadvezetőség sikeresen megvédte az északi határt, a jövő héten fog kiderülni, vajjon az újabb feladatokkal is meg tud-e birkózni. A csapatok vezetésén kívül a löszerszállítás lesz a döntő. (Bud. Tud.)

Gyors előnyomulásunk Dobrudzsában.

Bécs, október 30. A szövetségesek támadása Romániában a Duna mindkét oldalán, serényen előrehalad. Dobrudzsában Mackensen csapatai folyton a menekülő ellenség sarkában vannak. Az ellenség a Dunán vert hajóhidak felé menekül, amelyeken Tulcea és Braila mellett a Duna tulsó partjára iparkodik jutni, mert a Harsova mellett készült hidat az ellenség már elpusztította. Az üldöző csapatok már Osztrován túl jutottak, amely Harsovától harminc kilométernyire van északra.

Az antant tanácskozása Románia megmentése érdekében.

Lugano, október 30. A Secolo párisi jelentése szerint az antant nagykövetei és katonai meghatalmazottai Briand elnöklésével és Poincaré jelenlétében összegyűltek. A gyűlésen megállapították a folyamatba teendő rendszabályt Románia megmentése érdekében.

Ujabb német kereskedelmi buvárhajó Amerikában.

GENF, október 30. A Petit Parisien new-yorki jelentése szerint egy német kereskedelmi tengeralattjáró amerikai vizekre érkezett.

Még egyszer a beruházási kölcsönről.

Ugy látszik, abban mindnyájan egyetértünk, hogy a Bodenkreditanstalt kölcsönajánlata előnyös a városra nézve, sőt hozzátehetjük, hogy a háboru előtti időben sem kapott a város ily kedvező ajánlatot.

Szó van most mindössze arról, vajjon a mostani idő alkalmas-e a beruházásokra, helyesebben mondva, nem kerülnek-e maguk az eszközrendő beruházások annyival többbe, hogy végeredményében a kölcsön előnyös volta elvesz a beruházás sokkal drágább kivitelénél.

Maguk a beruházások már rég érettek a végrehajtásra. Az nevetséges állítás, hogy mert már évtizedek óta esedékesek és még sem hajtottak végre, még elvárhatnak a háboru végétől számított 8—10 évig is. Tartahatatlanság ez az állítás, mert kötelessége a városnak, mint polgárai egyeteme kifejezőjének gondoskodni arról, hogy a háboru befejezte után hazaözönlő sok harcos itt megfelelő bér ellenében, megfelelő munkát és munkaalkalmat nyerjen. Tudjuk nagyon jól, mily óriási terhek várnak minden egyes polgárra a háboru után is és tudjuk, hogy mindent el kell követnünk a kivándorlás megakadályozása végett. De ettől eltekintve azok a beruházások végre eszközrendők, a közegészségügy fejlesztése a csatornázás általánosítását, a közlekedés fejlesztése az utcák burkolását, a tanyai vasut megépítését stb. stb. kiáltóan sürgőssé teszik. Egyébként ne áltassuk magunkat és ne ringatózzunk abban a tévhitben, mintha a háboru után belátható időn belül olcsóbb lenne az építkezés, mint talán a háboru után nyomban. Sőt vannak, akik azt állítják, hogy a háboru után évekkel, amikor kiforr majd a konjunktúra kihasználása, amikor a nagytőke minden téren oly módon fog érvényesülni, hogy amerikai módszerre koncentrációkat, központokat fog létesíteni, sokkal drágább lesz minden, mint nyomban a háboru után, a gazdasági normális élet és vérkeringés visszaállításának első szakában. Bárhog is álljon azonban ez a gazdasági kérdés, egy minden pénzügyi ember előtt bizonyosnak látszik és ez: hogy a háboru befejeztével kielégítésre váró különféle szükségletek, a mesterségesen a külföld előtt elzárt elfolyó csatornák megnyitásával oly pénzsziuke fog beállni, hogy csak nagyon drágán lehet majd pénzre szert tenni.

Ha most már látjuk, hogy a város valóban meglepő bölcsességgel és előrelátással mindezeket a körülményeket, tehát azt mérlegeli, hogy egyrészt hazakerülő munkásait itthon is kell tartania, tehát munkaalkalomról kell gondoskodnia, másrészt nem akarja elszalasztani az alkalmat, hogy a későbbi drágaságra való tekintettel már most szerezzen olcsó pénzt; ezt a törekvést csak dicsérhetjük és elismeréssel adózhatunk törekvéseért.

Maradna még annak eldöntése, hogy a város-kontemplálta hitelművelet tényleg oly komplikált, hogy rámondhatjuk: ez nem a város feladata? Ott kezdjük, hogy ma már a nagy városok és törvényhatóságok, hogy ha a korral hafiadni akarnak, kénytelenek pénzügyi műveletekkel foglalkozni, legyenek azok bármily komplikáltak is, ha a kiindulási pont és a konklúzió helyes. A háboru az államokat is a pénzügyigazgatás komplikál-

tabb terére utalta, az államtól lefelé pedig mindnyájan vagyunk kénytelenek ebbe behelyezkedni és amely város idejekorán nyer tájékozást a komplikációban, az legkönnyebben fog rajta eligazodni. Vagyis: igenis feladata ma a városoknak az is, esetleg komplikáltabb természetű pénzügyi műveletekbe belemenni, hogyha evvel előnyöket tudnak maguknak biztosítani. Hiszen már az magában véve, hogy a város lombarddal kapcsolatos hadikölcsönjegyzésbe ment bele — komplikált pénzügyi művelet. A mostani, kontemplált művelet ennek csak egy folyamánya.

Mert miről van szó. 20 milliót vehet fel a város ma oly olcsón, amilyen feltételek mellett a háboru előtt sem vehette volna fel és amilyen feltételek mellett a háboru utáni első évtizedben semmi esetre sem fogja felvehetni. Ezt a kölcsönt — miután a háboru tartama alatt a beruházások eszközrendő célszerűnek nem mutatkozik, — illetve az abból nyerendő valutát nem akarja a pénzügyi tektéknél 3%-kal gyümölcsöztetni, mert akkor kamatvesztésben ráfizetne a kölcsön olcsóságán, hanem a következőket proponálja: Visszafizeti az eddigi hadikölcsönjegyzésből kifolyólag lombard utján kontrahált 10 milliót, valamint fog a hátralékkal az újabb emmisszió is részt venni és a jegyzendő összeget készpénzben fizeti ki. Biztosít magának evvel 5 és fél százalékos kamatot (maga 5%-ot fizet a kölcsönért), de biztosítja a hadikölcsön árfolyamnyereségén azt, hogy az általa felvett kölcsönnél fizetett árfolyamdifferentiát visszaszerzi és lesz neki nettó 5%-os kölcsöne. De még tovább megy: csakis előre megállapított beváltási határidőhöz kötött címletekbe fekteti pénzét. Lehet most talán az állam bonitását ellenvetni. Ez egy tér, amelyen nem követhetnek az ellenvetőt, mert a cenzurával kerülnénk kollízióba. De azt hisszük, hogy ha rámutatunk arra, hogy az állam az összes magángazdaságok egyetemének a kifejezője, úgy máris eleget mondhatunk. Állami csödről, vagy hasonlóról beszélni nevetséges valami.

A város tehát — követve az állam intenciót — kölcsönt vesz fel, hogy az állammal szemben fennálló kötelezettségének (hadikölcsönjegyzés) eleget tegyen. De nemcsak ezért teszi, hanem azért, hogy eszközrendő beruházásához elegendő pénze legyen. Miután egyelőre a kölcsön valutáját hadikölcsönkötvényekbe fekteti, a majdani pénzhez csak úgy és akkor fog jutni, ha a kötvényeket lombardirozza. Ennek a lehetősége megvan és meglesz, mert az osztrák-magyar bank 75% erejéig jutalékmentesen nyújtja a kölcsönt. Lehet még arról vitatkozni, hogy milyen lesz abban az időben a lombard kamatláb, nem lesz-e oly súlyos, hogy a kötvény hozadéka esetleg rámegegy. Erre nézve ma pozitív feleletet adni nem lehet; a kilátások a háboru utánra a lehető legpesszimistikusabbak. Ez azonban nem változtat a helyzeten. Mert hadikölcsönt a város már jegyzett és még jegyezni fog; ha súlyos lesz a lombardtétel, ily súlyosat kellett volna amugy is viselni. Ez tehát a felveendő kölcsön előnyös voltát és az avval való pénzügyi tranzakció szükségességét nem tangálja és főképp nem involvál oly komplikált pénzügyi műveletet, amely talán a jól gazdálkodó város hatáskörén, vagy keretén tulesne.

2⁸⁰

fillért
fizet

grammonként

r é g i,
törmelék

A r a n y é r t

FISCHER

Órák, ókszerész,
Hársz-utca 14.

Korzó-kávéház mellett

(Cégünk tessék
figyelni!)